

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3165

Vragen van de leden **Peters** en **El Fassed** (beiden GroenLinks), **Pechtold** en **Hachchi** (beiden D66) en **Timmermans** (PvdA) aan de minister en staatssecretaris van Buitenlandse Zaken over *de mediasituatie in Arabische landen, en in Jemen en Bahrein in het bijzonder* (ingezonden 4 mei 2011).

Antwoord van minister **Rosenthal** (Buitenlandse Zaken) en staatssecretaris **Knapen** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 20 juli 2011).

Vraag 1, 2 en 3

Deelt u de zorgen dat nu ook in Jemen en Bahrein in reactie op de betogingen het internet van overheidswege zwaar wordt beperkt qua bandbreedte en toegang? Deelt u de zorgen dat burgers en betogers als gevolg daarvan nauwelijks toegang tot informatie meer hebben en nauwelijks meer video en beelden kunnen uploaden, terwijl steeds gewelddadiger op hen wordt ingegrepen?¹

Deelt u de zorgen dat lokale en onafhankelijke media in Jemen en Bahrein steeds minder in staat zijn de betogingen en gewelddadige overheidsreacties te verslaan, nu mediastations uit de lucht worden gehaald?²

Deelt u de zorgen over de beperkingen voor internationale media, nu in Jemen Westerse journalisten en journalisten van Al Jazeera het land worden uitgezet?³

Antwoord 1, 2 en 3

Wij delen uw zorgen over de beperkingen op toegang tot vrije media en de mogelijkheden tot vrije nieuwsgaring die in verschillende Arabische landen worden opgelegd.

Vraag 4

Bent u bereid het gewelddadige ingrijpen en de mediarestricties in Bahrein en Jemen net zo scherp te veroordelen als in het geval van Libië? Zo nee, waarom niet?

¹ Mondelinge mededeling van de internationale internetorganisatie Avaaz, die in contact staat met burgeractivisten in die landen, 16 maart 2011.

² Reporters Without Borders 1 maart 2011, <http://en.rsf.org/middle-east-north-africa-forced-being-used-to-restrict-01-03-2011,39655.html>

³ Guardian 14 maart 2011, <http://www.guardian.co.uk/world/2011/mar/14/yemen-expels-four-foreign-journalists>

Antwoord 4

Ja. Het gewelddadig ingrijpen tegen vreedzame demonstranten, het opleggen van mediarestricties en het beperken van internetvrijheid zijn zware inbreuken op de vrijheid van meningsuiting. Wij veroordelen deze inbreuken waar ze ook ter wereld plaatsvinden.

De verslechtering van de mediavrijheid in Jemen baart niet alleen Nederland maar ook de EU zorgen. Dit is zowel bilateraal als in EU-kader aan de orde gesteld bij de Jemenitische overheid. Zo heeft Nederland, bijvoorbeeld, zorg uitgesproken bij de Jemenitische autoriteiten over een voorstel voor een restrictievere nieuwe mediawet. Naar aanleiding van diezelfde wet heeft de EU later gedemarcheerd om zijn zorg te uiten.

De EU ministers van Buitenlandse Zaken hebben zich meerdere malen publiekelijk uitgesproken over de situatie in Bahrein, meest recentelijk op 23 mei jl. Onze collega's en wij hebben onze zorgen uitgesproken over de arrestaties van personen die hun recht op vrijheid van meningsuiting vreedzaam hebben gebruikt. De autoriteiten zijn opgeroepen hen direct vrij te laten en de mensenrechten te respecteren, inclusief de vrijheid van meningsuiting. Op 15 mei jl. heeft de EU een demarche uitgevoerd bij de Onderminister voor Buitenlandse Zaken, waarbij de zorgen van de EU over mensenrechtenschendingen aan de orde zijn gesteld. Op ons verzoek zijn dezelfde grote zorgen ook bilateraal overgebracht door de Nederlandse ambassadeur te Koeweit in een gesprek met de Onderminister voor Buitenlandse Zaken op 19 mei jl.

Vraag 5

Op welke wijze zullen de Verenigde Staten de vrije toegang tot internet in het Midden-Oosten bevorderen, nu minister van Buitenlandse Zaken Hillary Clinton middelen heeft vrijgemaakt voor het ondersteunen van internettechnologie en het omzeilen van internetcensuur in onder andere Egypte en Iran?⁴

Antwoord 6

Het Amerikaanse beleid inzake internetvrijheid is door *Secretary of State* Clinton uiteengezet in een toespraak op 15 februari bij de George Washington University (<http://www.state.gov/secretary/rm/2011/02/156619.htm>). Aan de bevordering van internetvrijheid besteedde de VS de afgelopen drie jaar \$20 miljoen, voor dit jaar is \$25 miljoen beschikbaar gesteld. Focus ligt op Egypte en Iran, maar de financiering kan wereldwijd worden ingezet. Nederland deelt regelmatig ervaringen met de VS over vergelijkbare projecten die worden gesteund vanuit het Mensenrechtenfonds.

Vraag 6 en 7

Op welke wijze bent u van plan u in te zetten voor het veiligstellen van toegang tot internet in de regio en met name in partnerland Jemen, waar Nederland zich inzet voor democratisering en mensenrechten? Bent u bereid hier met urgentie stappen te ondernemen, voordat de situatie in deze landen verder verslechtert? Zo nee, waarom niet?

Bent u bereid initiatieven voor het ter beschikking stellen van satellietmodems aan burgerjournalisten in die landen te ondersteunen?

Antwoord 6 en 7

Persvrijheid is een belangrijke prioriteit in het Nederlandse mensenrechtenbeleid. In Jemen wordt gewerkt aan een project ter ondersteuning van de media, gericht op de versterking van een journalistensyndicaat en training van journalisten en NGOs. De voorbereidingen voor dit project worden sinds de repatriëring van de ambassadestaf vanwege de veiligheidssituatie voor zover mogelijk vanuit Den Haag voortgezet.

Daarnaast worden in de regio uit het Mensenrechtenfonds projecten ondersteund gericht op bevordering van mediadiversiteit en internetvrijheid. Voor de bredere inzet van Nederland op de bevordering van internetvrijheid verwijzen wij u naar de Kamerbrief die u over dit onderwerp zult ontvangen.

⁴ Hearing in FY 2012 State Department Budget van 4 maart 2011, <http://pomed.org/blog/2011/03/pomed-notes-hearing-on-fy2012-state-department-budget.html/>

Vraag 8

Bent u bereid deze vragen te beantwoorden voor het algemeen overleg over de Arabische regio op 28 juni 2011?

Antwoord 8

Dit is helaas niet mogelijk gebleken.